

Weergave van de presentatie en inspraakreacties, tijdens raadsvergadering op 13-3-13

Kor Braams

De heer Braams is de directeur van de stichting De Ulebelt, het centrum voor natuur- en milieueducatie en kinderboerderij in Deventer. In februari vernam De Ulebelt van de wethouder en de programmamanager dat het centrum in 2014 met een potentiële bezuiniging van 100.000 euro wordt geconfronteerd. Dat komt overeen met 25% van de huidige subsidie. Deze bezuiniging zou in fases worden doorgevoerd. De aanvankelijke schrik werd snel omgebogen in strijdvaardigheid. Deze kwam voort uit een gedicht van Remco Campert, getiteld 'Verzet begint niet met grote woorden', dat eindigt met de woorden '... jezelf een vraag stellen, daarmee begint verzet. En dan die vraag aan een ander stellen.'

De Ulebelt startte in 1997. De krappe financiering leidde in 2002 tot een kritische situatie. In de steeds meer volgebouwde Vijfhoek ontstond rond 2006 in de wijk een taakgroep die graag een kinderboerderij wilde. De vraag van de taakgroep werd ook door de politiek gehoord. Eind 2006 werd besloten dat in Deventer een kinderboerderij moest komen op het terrein van het milieucentrum. Zodoende ontstond stichting De Ulebelt. De kinderboerderij werd opgezet als educatief element binnen de stichting. In 2008 stelde de raad 25.000 euro extra ter beschikking om de kinderboerderij vorm te geven. In 2009 besloot de raad om de subsidie met 150.000 euro te verhogen, zodat de kinderboerderij op een professionele manier geëxploiteerd kon worden. In de jaren 2010 en 2011 vonden veel ontwikkelingen plaats, waaronder de uitbreiding van het dierenbestand en de aanleg van een natuurlijke speelplaats. In 2006 had de stichting circa 20.000 bezoekers. Het bezoekersaantal is inmiddels opgelopen tot 40.000 á 50.000 per jaar.

In 2012 werd De Ulebelt geconfronteerd met een bezuiniging van 50.000 euro. Deze werd opgevangen door organisatorische wijzigingen en werving van meer donateurs en sponsors. In 2013 wordt De Ulebelt met een bezuiniging van 25.000 euro geconfronteerd. De situatie van De Ulebelt wordt kritisch. De stichting heeft personeel moeten ontslaan. In het afgelopen jaar steeg het ziekteverzuim, wellicht als gevolg van te hoge belasting. In 2014 wordt voor De Ulebelt een bezuiniging van 100.000 euro voorgesteld. Alles bijeen bedragen de bezuinigingen 42% van de totale subsidie.

De Ulebelt wil zowel jeugdigen als volwassenen betrekken bij zaken als natuur, milieu en energie door hun bewustwording en betrokkenheid zodanig te stimuleren dat verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving wordt genomen. Wetenschappelijk is aangetoond dat milieu- en natuureducatie een positieve invloed op het gedrag van mensen heeft. In opdracht van de gemeente voert De Ulebelt een aantal taken uit, zoals het leveren van voorlichtingsmateriaal, de organisatie van het oogstfeest, het onderhoud van het terrein en de kinderboerderij en het faciliteren van de circa vijftien natuur- en milieuorganisaties die in Deventer actief zijn. Deze organisaties zijn verenigd in een platform en verzorgen ook opleidingen en cursussen. De Ulebelt is het thuishonk van deze organisaties. Naast de gemeentelijke opdrachten voert De Ulebelt ook een aantal projecten uit in opdracht van bijvoorbeeld de waterschappen, de provincie, de corporaties en het bedrijfsleven.

Daarbij is De Ulebelt actief op het gebied van arbeidsintegratie en biedt het begeleid werk, zorgplekken en dagbesteding voor kinderen en jongvolwassenen met een verstandelijke handicap. De Ulebelt ligt centraal in een wijk waar weinig sociale voorzieningen aanwezig zijn en fungeert dan ook als ontmoetingscentrum voor de wijk. Dit wordt gerealiseerd door de inzet van ruim honderd vrijwilligers.

De jaaromzet van De Ulebelt ligt rond de 550.000 á 600.000 euro per jaar. Een derde van de inkomsten wordt zelf verworven, het overige deel bestaat uit subsidie. De steun van bedrijven en donateurs is belangrijk. Bedrijven helpen bij incidentele projecten en sluiten kortlopende contracten met De Ulebelt.

De voor 2014 voorgestelde bezuiniging van 100.000 euro wordt direct gekoppeld aan de kinderboerderij. Met dit bedrag worden de kosten van diervverzorgers, het voer en de dierenarts gedekt. Dat betekent het einde van de kinderboerderij en heeft ook invloed op de functies en de educatieve taken van De Ulebelt. Per jaar gebruiken 6000 á 7000 leerlingen de leermaterialen en leskisten van De Ulebelt. Op de kinderboerderij volgen jaarlijks circa 1200 leerlingen boerderijlessen. De kinderboerderij fungeert ook als erkende leer/werkplaats voor leerlingen van zeer diverse opleidingsinstellingen. Daarnaast heeft de kinderboerderij een zorgfunctie. De diervverzorgers zijn specifiek opgeleid voor het begeleiden van de tientallen personen die van een zorgplek gebruikmaken. De zorgplekken worden ingekocht. De Ulebelt ontvangt daarvoor 30.000 à 40.000 euro per jaar. Daarbij wordt met verschillende zorgorganisaties samengewerkt in diverse projecten ten behoeve van mensen met een verstandelijke handicap. Op het gebied van arbeidsintegratie werken jaarlijks enkele tientallen mensen bij De Ulebelt.

Naast het einde van de kinderboerderij heeft de aangekondigde extra bezuiniging ook kapitaalvernietiging tot gevolg. Met de investeringen in en de professionele exploitatie van de kinderboerderij is een bedrag tussen de 1 en 1,5 miljoen euro gemoeid. De Ulebelt is er uitermate goed in geslaagd om een kinderboerderij op een goede en functionele manier in een educatieve instelling te integreren en is op dat gebied een van de toonaangevende centra van het land.

De Ulebelt heeft zoveel mogelijk mensen gevraagd om de stichting te ondersteunen. Vanuit het hele land ontving De Ulebelt reacties. Deze zijn gebundeld en worden aan de raad ter beschikking gesteld. De via een handtekeningenactie ingezamelde handtekeningen worden op 27 maart a.s. aan de raad overhandigd.

De Ulebelt wil werken aan een energieke, duurzame samenleving. Natuureducatie en de kinderboerderij zijn daarvoor van essentieel belang. De jongeren van nu zijn de dragers van de toekomst. Spreker wenst de raad veel wijsheid bij het stellen van prioriteiten en het maken van de juiste keuze.

Kris van Koppen

De heer Koppen is Deventenaar. Hij heeft tussen 2005 en 2010 als bijzonder hoogleraar aan de universiteit van Utrecht onderzoek gedaan naar milieueducatie en de effecten daarvan. Nu doet hij dat als hoofddocent aan de universiteit van Wageningen. Bezuinigen op een centrum als De Ulebelt is contraproductief. Spreker geeft hiervoor een aantal redenen. Duurzaamheid zit in de kern van

economische innovatie. Investeren in de ontwikkeling van burgers op het gebied van duurzaamheid levert geld op. Als burgers meewerken aan bijvoorbeeld afvalscheiding of het plaatsen van windturbines in plaats van zich hiertegen te verzetten, levert dit een veelvoud op van het bedrag dat nu aan De Ulebelt wordt besteed. Daarnaast zijn creatieve bedrijven nodig, die op dit gebied nieuwe dingen gaan doen. Uit onderzoek is gebleken dat burgers veel over duurzaamheid leren via netwerken. Een netwerk wordt langzaam opgebouwd. Dit is een levenslang proces dat al in de kindertijd begint. Bij een ideale leerlijn komen kinderen al op jonge leeftijd op een zintuiglijke manier, zoals dat op een kinderboerderij gebeurt, in aanraking met natuur en milieu. Later komen daar de zware thema's, zoals klimaat en energie, bij. Mensen die dit leerpad volgen, hebben later een positieve houding ten opzichte van natuur en milieu. De Ulebelt biedt een ideale combinatie van kinderboerderij, lespakket en innovatieve activiteiten en is daarmee een geweldige kans voor de gemeente. Door de attractiviteit van De Ulebelt komen de mensen er graag. Daardoor kan De Ulebelt de netwerken bedienen. Het wegnemen van delen van de attractiviteit vermindert de attractiviteit en daarmee ook de potentiële besparingen. Spreker besluit zijn betoog met de vermelding dat hij binnen zijn vakgebied De Ulebelt steeds vaker hoort noemen als voorbeeld van een centrum dat goed aan de weg timmert. Als kracht van De Ulebelt noemt men daarbij de locatie en het interessante businessmodel, waarin veel taken met weinig middelen op een slimme manier gecombineerd worden. Spreker hoopt dat de gemeente deze kip met gouden eieren niet gaat slachten, maar juist nog veel meer gebruik van De Ulebelt gaat maken.

Frens Westenbrink

De heer Westenbrink spreekt niet alleen als secretaris van IVN Deventer in, maar ook als opa van vijf kleinkinderen. IVN Deventer verzorgt voor het Deventer publiek allerlei natuurevenementen, zoals projecten met schoolkinderen en excursies. Spreker tekent als secretaris en als opa protest aan tegen het wegbezuinigen van de kinderboerderij. Deze is geen luxe aanhangsel van De Ulebelt, maar juist de kern ervan. Als spreker zijn kleinkinderen uitnodigt voor een bezoek aan een educatief milieucentrum, lopen ze daar niet warm voor. Voor een bezoek aan de kinderboerderij zijn ze altijd te vinden. Als ze eenmaal op de kinderboerderij zijn, komen ze ook in aanraking met de andere aspecten van het centrum, zoals de vlindertuin en de bijenkasten. Daardoor is de kinderboerderij heel belangrijk binnen het functioneren van De Ulebelt. Als de kinderboerderij wordt opgeheven, is dat wellicht het begin van het einde voor De Ulebelt. Het IVN heeft De Ulebelt heel hard nodig voor haar projecten, zoals het project 'Ruimte voor de rivier' dat het IVN voor het Waterschap Salland uitvoert. Ook voor het geven van de opleidingen voor natuurouders en natuurgidsen maakt het IVN veelvuldig gebruik van De Ulebelt. Het IVN heeft op De Ulebelt een heemtuin en akkers met oude akkergewassen als huttentut en haver aangelegd. Deze worden veelvuldig bezocht door de oudere Deventenaren. In de loop van dit jaar wil het IVN het project 'scharrelkids' opstarten. In dit project kunnen kinderen op een leuke manier kennis maken met de natuur. Zowel het IVN als De Ulebelt geeft invulling aan de educatieve rol die zij in Deventer hebben. Het IVN wil De Ulebelt niet kwijt. Spreker ziet de toekomst somber in als de kinderboerderij wordt wegbezuinigd. Dat mag de gemeente haar inwoners, De Ulebelt en het IVN niet aandoen. Spreker wenst de raad veel wijsheid bij het nemen van een besluit. Wat hem betreft is dat anders dan het besluit dat nu voorligt.

Pascal Vliegen

De heer Vliegen is directeur van basisschool de Wizard en spreekt ook namens de andere drie basisscholen in de Vijfhoek in. Een moeder die vanochtend met haar peuter van 2,5 jaar de basisschool bezocht, deelde hem mede dat het verlies van de kinderboerderij een ramp voor de wijk zou zijn. Zij komt er vaak en haar peuter is helemaal weg van de daar aanwezige dieren. Dat is één moeder met één peuter. De basisscholen in de Vijfhoek hebben in totaal 2067 leerlingen, ofwel 2067 jonge burens van De Ulebelt. De basisscholen gaan tientallen keren per jaar met hun leerlingen naar De Ulebelt. Ook nemen zij tientallen keren per jaar activiteiten van De Ulebelt af, zoals imkerlessen, afval excursies en expeditie in de uiterwaarden. Dat alles begint bij de kinderboerderij. Vanaf het moment dat de leerlingen als vierjarige kleuters op school komen, gaan de basisscholen heel vaak met hen naar de kinderboerderij. De scholen doen dit bewust, want de kleuters van nu zijn de burgers, bestuurders en beleidsmakers van morgen. De scholen steunen de doelstelling van de gemeente om in 2030 energieneutraal te zijn. Op de schooldaken liggen zonnepanelen. De kinderen kunnen op een display niet alleen aflezen hoeveel kWh de school per dag en in totaal geproduceerd heeft, maar ook hoeveel uitstoot vermeden wordt. Dat is niet alleen leuk voor de kinderen, maar ook belangrijk omdat de toekomstige leefbaarheid van Deventer wordt bepaald door het milieubewustzijn van de inwoners. De begint bij het bewustzijn van de kinderen, in de wijk en op school. In de Vijfhoek begint dat bij de bezoeken van de school aan De Ulebelt. Het is belangrijk dat de kinderen al op jonge leeftijd kennis maken met de natuur. De natuur heb je niet alleen nodig, je kunt er ook van leren. Dat begint met rondscharrelen tussen de dieren. Later leren de kinderen hoe belangrijk dieren zijn en hoe belangrijk het voor de toekomst van de mensen is om goed met dieren om te gaan. Weer enkele jaren later leren de kinderen over de bijen, de bloemen, de planten en de bomen. Vanaf groep 7 of 8 gaan de kinderen iets begrijpen van zonne-energie en uitstoot. Zo werkt dat bij kinderen. Ouders en grootouders zijn blij dat de scholen dit kunnen aanbieden, omdat de gemeente deze mogelijkheid, in samenwerking met heel veel vrijwilligers, biedt. Spreker heeft in verschillende steden in Oost-Nederland op basisscholen gewerkt. De milieueducatie die de scholen in de Vijfhoek bieden, heeft hij niet eerder meegemaakt. De gemeente heeft daarmee een gouden formule in handen, gebouwd met de kracht van de inwoners en bezocht door de kinderen die straks de toekomst van de stad bepalen. Dat is duurzaamheid ten top. Met De Ulebelt onderscheidt de gemeente zich van en is zij een voorbeeld voor andere gemeentes. Door met de voorliggende plannen in te stemmen, doet de raad niet alleen de kinderen, maar ook de wijk en de stad tekort.

Sterre Delemarre

Mevrouw Delemarre wil met haar persoonlijk verhaal duidelijk maken hoe belangrijk De Ulebelt en de kinderboerderij voor haar zijn. Haar persoonlijk verhaal staat ook symbool voor de verhalen van veel andere kinderen. Zij toont een foto van haar zoon Taco die een geit aan het knuffelen is. Haar zoon is autistisch. Hij ziet alle details, maar kan het grote geheel vaak niet overzien. Ook heeft hij veel moeite met plannen en organiseren en vindt hij het heel moeilijk om te begrijpen hoe hijzelf en hoe anderen denken. Zijn hoofd zit snel helemaal vol en dan wordt hij ontzettend boos. Taco heeft een plek in het voortgezet speciaal onderwijs. Spreekster gaat tweemaal per week met hem naar De Ulebelt. Een aantal jaren geleden had Taco totaal geen zelfvertrouwen, was hij vaak verdrietig en werd hij uit onmacht vaak heel erg driftig. Spelen met andere kinderen ging bijna altijd mis. Toen

Taco een plek in het speciaal onderwijs en een persoonsgebonden budget kreeg, begon de zoektocht naar een goede dagbesteding voor hem. Het aanbod is groot, maar het was moeilijk om iets goeds voor Taco te vinden omdat hij niet te veel prikkels mag krijgen. Gelukkig kon Taco bij De Ulebelt terecht. Na zijn eerste middag daar kwam hij erg moe maar helemaal stralend thuis. Hij was ontzettend gelukkig, omdat hij met de geit aan de lijn had gewandeld. Iedere keer dat Taco De Ulebelt bezoekt, doet hij topervaringen op zoals de dieren voeren, de lammetjes de fles geven of meemaken hoe een kalfje geboren wordt. Dankzij De Ulebelt hebben spreekster en haar man nu een ontzettend vrolijke zoon. Taco is een van de tientallen kinderen die bij De Ulebelt worden opgevangen. Hij wordt begeleid door een van de daarvoor opgeleide dierenverzorgsters. Al die kinderen hebben een eigen verhaal en hebben al veel meegemaakt. Het zijn kinderen die tegen veel dingen aanlopen die ze niet kunnen, maar ze hebben ook veel talenten. Bij De Ulebelt leren die kinderen hun talenten te ontplooien. De dieren zijn ontzettend belangrijk. Zij zorgen ervoor dat deze kinderen rust in hun hoofd krijgen. Door de dieren te verzorgen, krijgen de kinderen verantwoordelijkheidsgevoel. Omdat ze de dieren goed kennen en veel van hen weten, krijgen ze ook een status bij en contact met andere kinderen. Dat geeft hun heel veel zelfvertrouwen. Taco was alle aansluiting met de kinderen in de buurt kwijt, maar speelt nu weer met andere kinderen. Spreekster ontvangt op dit moment een persoonsgebonden budget voor Taco. Met ingang van 2015 wordt de jeugdzorg een taak van de gemeente. Spreekster is van mening dat De Ulebelt daarbij een belangrijke taak kan vervullen. Zij weet dat het veel geld kost om de kinderboerderij te behouden. Ook beseft zij dat er bezuinigd moet worden en dat als gevolg daarvan keuzes gemaakt moeten worden. Spreekster denkt dat bezuinigen op de kinderboerderij geen goed idee is en dat dit uiteindelijk veel hogere kosten tot gevolg kan hebben. De kinderboerderij is voor deze kinderen heel belangrijk. Als zij ontsporen, kost het de gemeenschap veel meer geld. Spreekster verzoekt de raad hier rekening mee te houden en ervoor te zorgen dat deze prachtige functie van De Ulebelt kan blijven bestaan.